

ΤΑ ΔΙΔΥΜΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Υπό

ΟΛΙΑΣ-ΜΑΡΙΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΙΔΟΥ

Τμήματος Βρεφών Μαιευτηρίου «Αλεξάνδρα»

“Όπως όλα τὰ ἀσυνήθη γεγονότα, καί ἡ γέννησις τῶν διδύμων ἔθεωρήθη ἀπό τόν πρωτόγονο ἄνθρωπο ὡς κάτι τὸ καταπληκτικό καί τὸ ἀνεξήγητο, ὡς ἕνα σημάδι εὐτυχίας ἢ συμφορᾶς πὸν ἔστειλαν οἱ ὑπεργήγινες καί ὑπερανθρώπινες δυνάμεις στοὺς γονεῖς τῶν διδύμων ἢ σὲ ὅλο τὸ γένος. Ἔτσι τὸ ἀπλό καί φυσιολογικὸ γεγονός τῆς διδύμου κνήσεως ἔγινε στοιχεῖο λατρείας τῶν προγόνων ἢ τῶν θεῶν κατ’ ἀρχάς καί ἐν συνεχείᾳ πέρασε στὴν περιοχὴ τοῦ μύθου καί τῆς μαγείας. Ἐγινε δηλαδὴ οἰκεῖο θέμα στὴν τέχνη.

Διαβάζοντας σήμερα τίς πρώτες λογοτεχνίες ὄλων τῶν λαῶν, πὸν ἀντανάκλουν καί ἀναπλάθουν τίς παραδόσεις καί τὰ ἔθιμα τῶν προγόνων, συναντοῦμε πολὺ συχνὰ τίς παραδόξεις καί σὲ πολλὰ ἀντιφατικὲς ἀλλὰ πάντα χαριτωμένες ἐρμηνεῖες γιὰ τὴν ἐμφάνισι τῶν διδύμων.

Ἄν καί εἶναι βέβαια γιὰ μᾶς σήμερα μία ἀπλουστάτη ὑπόθεσις τὴν ὁποία ἡ πρόοδος τῆς ἐμβρυολογίας τόσο φωτεινὰ μᾶς ἐξηγεῖ, ὅμως δὲν ἦταν καθόλου ἐκείνη τὴν ἐποχὴ. Ἡ γέννησις διδύμων μποροῦσε νὰ γίνῃ ὁ ἀποφασιστικὸς παράγων γιὰ τὴν κήρυξι ἐνόσ πολέμου ἢ γιὰ τὴν σύναψι μιᾶς εἰρήνης.

Ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τίς δοξασιές καί τοὺς μύθους δὲν ἔμεινε καί δὲν μποροῦσε ἄλλωστε νὰ μείνῃ στοὺς πολιτισμένους λαοὺς σήμερα, μὲ τὴν καταπληκτικὴν ἀνάπτυξι τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ὀνομασία τοῦ ἀστερισμοῦ τῶν Διδύμων, πὸν καλῶνται τὸ χρονικὸ διάστημα μεταξὺ 21 Μαΐου καί 22 Ἰουνίου.

Οἱ ἐθνολόγοι ὅμως, μελετῶντας τὴν ζωὴ πολλῶν καθυστερημένων λαῶν πὸν ζοῦν ἀκόμη σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς Ἀσίας, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Πολωνησίας ἢ καί ἀλλα-

χοῦ, μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ἀντίστοιχες καί σ’ αὐτοὺς ἐπικρατοῦν γιὰ τὴν ἐμφάνισι τῶν διδύμων δοξασιές.

Ἔτσι, ἄλλοτε θεωρεῖται ὡς μία ἔνδειξι ὀργῆς τοῦ Θεοῦ, καί γιὰ τὸν ἐξευμενισμό του σκοτώνεται ἡ μητέρα ἢ τὰ παιδιὰ ἢ ὅλοι μαζί, ἄλλοτε ὡς μία ἔνδειξι τῆς εὐνοίας τοῦ Θεοῦ, καί τότε ὀργανώνουν τίς πιὸ ἀπίθανες γιορτὲς λατρείας γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουν γιὰ τὴν εὐφορία, τὸν πλοῦτο καί τὴν εὐτυχία πὸν κατὰ κάποιον τρόπο συμβολικὸ τοὺς φανέρωσε.

Οἱ διδύμοι θεωροῦνται σ’ αὐτοὺς μάγοι πὸν ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ θεραπεύσουν ἀσθένειες, νὰ ἀπομακρύνουν τὴν στειρότητα, νὰ φέρουν ἀφθονία καί πλοῦτο.

Ὁ ἑλληνικὸς μύθος συνετέλεσε εἰς τὸ νὰ ἀποδοθῇ ἀστρικός χαρακτήρ εἰς αὐτούς. Οἱ Διόσκουροι, οἱ διδύμοι τῆς Λακωνίας, κατέστησαν περὶ τὰ τέλη τοῦ Ἑλληνισμοῦ θεοὶ ὡς ἀστερισμὸς τῶν Διδύμων.

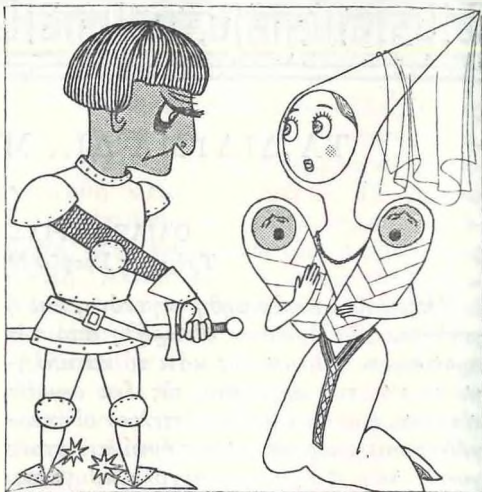
Ἄλλὰ ὅπως συνέβη μὲ τοὺς περισσοτέρους τῶν ἐλληνικῶν θεῶν, οἱ Διόσκουροι δὲν εἶναι ἀπλῶς ἡ ἔκφρασις φυσικῶν φαινομένων, ἀλλὰ ἀντιπροσωπεύουν καὶ ἠθικὰς ιδέας. Οἱ Διόσκουροι φέρονται ὡς σωτῆρες τῶν πλοίων, εἶναι κατ' ἐπέκτασιν οἱ προστάται τῶν ὁδοιπόρων καὶ τῶν ναυτιλομένων. Ὑπὸ τὴν προστασίαν των βρίσκονται καὶ τὰ ἱερὰ καθήκοντα τῆς φιλοξενίας.

Καὶ οἱ Ἀρῳίνς εἰς τοὺς Βέδας ἀντιπροσωπεύουν εἴτε τὰ δύο λυκόφωτα εἴτε τὸ ἄστρο τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὸ ἄστρο τῆς Δύσεως εἴτε τὸν ἥλιο καὶ τὴ Σελήνη.

Ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν ξένη μυθολογία, ὅπου οἱ δίδυμοι μισοῦνται θανάσιμα, ἡ ἐλληνικὴ μυθολογία παρουσιάζει ὡς σύμβολα τῆς ἀθάνατης ἀδελφικῆς ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως τὸν Κάστορα καὶ τὸν Πολυδεῦκη.

Ὅμως εἶναι προτιμότερον μὲ τὴ βοήθεια τῶν ἐθνολόγων νὰ κάνουμε τὴν ἐπίσκεψί μας σὲ ὠρισμένες τοπλάχιστον ἀπὸ τις φυλὲς αὐτές, τῶν ὁποίων ἡ μυθικὴ παράδοσις διέσωσε τις ἀναμνήσεις. Ἡ ἐπίσκεψί μας μὲ τὴν βοήθεια τέτοιων ὁδηγῶν δὲν θάταν ἀναμφιβόλως χωρὶς ἐνδιαφέρον.

Στὴ Νότιο Ἀφρικῆ, στὴ φυλὴ Bantoux, ἄλλοτε οἱ δίδυμοι δὲν ἐγνώριζαν τις πίκρες καὶ τὰ βάσανα τῆς ζωῆς. Ἐθανάτωναν τὰ παιδιὰ, χωρὶς ἐξαίρεσι, ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν των, καὶ γιὰ τὴν ἀτυχη καὶ ντρο-

πιασμένη μητέρα, καὶ τ' ἄλλα τῆς παιδιὰ, ἂν εἶχε, κτίζανε μιὰ καλύβα πρόχειρη μακριὰ ἀπὸ τις καλύβες τῆς ἄλλης ομάδος, καὶ τὴν ἀπεμόνοναν. Στὴν προηγουμένη καλύβα μὲ ὄλα τῆς τὰ πράγματα, χωρὶς ἐξαίρεσι, ἔβαζαν φωτιά, γιὰτὶ δὲν ἔπρεπε κανένας νὰ τ' ἀγγίξῃ.

Κάποτε ἦταν ἀρκετὸ νὰ σκοτώσουν τὸ ποῖο ἀδόνατο ἀπὸ τὰ δίδυμα, ἀφήνοντάς το νηστικό, ἢ μὲ κάπως δραστικώτερο τρόπο, γιὰ ν' ἀποφύγουν τὰ δεινὰ ποὺ προμηνοῦσε ἡ γέννησις τῶν διδύμων. Ἀργότερα, γιὰτὶ δὲν ἦταν ἀρκετὸ αὐτὸ, ἔπρεπε νὰ γίνῃ καὶ ἡ κάθαρισις τῆς μητέρας μὲ μιὰ σειρὰ ἀπὸ περιεργες τελετουργίες, ἀπὸ τις ὁποῖες χαρακτηριστικώτερα εἶναι καὶ ἡ ἐξῆς: ὅτι ἔπρεπε ἀπαραιτήτως νὰ σχετισθῇ μὲ τέσσαρες ἄνδρες, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ τρεῖς πρῶτοι τοπλάχιστον νὰ πεθάνουν καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ γέννησις ἐνὸς ἄλλου παιδιοῦ. Τότε ὄλα θὰ πᾶνε καλά, θὰ τῆς δώσουν καινούργια καλύβα, θὰ τῆς ξαναδώσουν ὄσα τῆς κάψανε, καὶ ἡ ζωὴ θὰ ξαναρχίσῃ γι' αὐτὴν σὰν νὰ μὴν εἶχαν γεννηθῇ τὰ δίδυμα.

Στὴ Ροδεσία, στὴ φυλὴ τῶν Babemba, τὰ πράγματα εἶναι χειρότερα. Στὴν περίπτωσι ποὺ θὰ γεννηθοῦν δίδυμα σ' ἓνα χωριό, σβήνουν τὰ τζάκια (φωτιᾶς) σ' ὄλα τὰ καλύβια καὶ ρίχνουν τις στάχτες σὲ μιὰ τάφρο ποὺ ἀνοίγουν πρὸς τὴ δυτικὴ πλευρὰ τοῦ χωριοῦ. Οἱ γονεῖς τῶν διδύμων πρέπει

νὰ πάρουν μέρος σὲ μιὰ εἰδικὴ τελετὴ πὺν γίνεταί γιὰ τὸν καθαρισμό τοῦ χωριοῦ. Χωρὶς αὐτήν, τὸ χωριὸ θὰ παραμένῃ μολυσμένο.

Χαριτωμένες εἶναι οἱ δοξασίαι ὠρισμένων Ἰνδῶν στὸν Ἰσημερινό. Οἱ παντρεμένοι ἀποφεύγουν νὰ τρῶνε ζευγαρωμένες μπανάνες, ἀπὸ φόβο μήπως οἱ γυναῖκες τοὺς γενήσουν δίδυμα.

Στὴ Φορμόζα σκοτώνουν τὰ δίδυμα καὶ ἐγκαταλείπουν ἀμέσως τὸν τόπο πὺν γενήθησαν.

Στοὺς Ἰνδιάνους τῆς Ἀφρικῆς πιστεύεται ὅτι ἡ γέννησις διδύμων ὀφείλεται στὴν διάπραξι μοιχείας. Γι' αὐτὸ ἀρκοῦνται νὰ σκοτώσουν τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ νὰ κρατήσουν τὸ ἓνα πὺν ἀνήκει στὸν νόμιμο πατέρα. Τὸ ἴδιο γινόταν καὶ στοὺς ἀρχαίους Μεξικανοὺς καὶ στοὺς Ὀττεντότους.

Στὴ χριστιανικὴ Ἀβυσσηνία θεωρεῖται ἀμάρτημα ἡ γέννησις διδύμων.

Στοὺς Ἀρχαίους Βαβυλωνίους ἡ γέννησις διδύμων θεωρεῖται πολὺ κακὸς οἰωνός. Ἐνα ἀρχαῖο κείμενο μάλιστα ρωτᾷ:

«Ποιὰ θὰ εἶναι ἡ κάθαρισις ἂν ἡ γυναῖκα τοῦ ἱερέως ἢ ἡ ἀγελάδα τοῦ γενήσουν δίδυμα;» Πράγμα πὺν δείχνει καθαρὰ ὅτι αὐτὸ εἶναι ἓνα ἄγος.

Καὶ γιὰ νὰ τελειώσουμε, ἡ πρόληψις ὅτι γιὰ τὴν γέννησι τῶν διδύμων εἶναι ἀπαραίτητος ἡ διάπραξι τῆς μοιχείας βρῖσκεται καὶ στὴ Γαλλία τοῦ δεκάτου αἰῶνος σὰν μιὰ ἐπιβίωσις δίχως ἄλλο παρομοίων παλαιότερων δοξασιών.

Ἄλλὰ καὶ εἰς τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἀναφέρονται πλείεσται περιπτώσεις μοιχείας, συνήθως ὑπὸ τῶν ἰδίων τῶν θεῶν, προεξάρχοντος τοῦ Διός, διαπραττομένης, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκης.

* * *

Τὰ δίδυμα ὅμως σὲ πολλοὺς ἄλλους λαοὺς εἶναι σύμβολα τῆς εὐφορίας, τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ πλοῦτου. Γι' αὐτὸ εἶναι καιρὸς νὰ ταξιδέψουμε καὶ σ' ἄλλες χώρες καὶ νὰ γνωρίσουμε καὶ ἄλλες φυλές.

